

SULEQATIGIISISUT
SAMARBEJDSPARTIET

EM 2018/21

Tillie Martinussen

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om rammebetingelser for anlæg, drift og finansiering af international lufthavn i Nuuk og i Ilulissat samt regional lufthavn i Qaqortoq.

(Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur)

Lad os få en samling kun om lufthavns pakken.

Der er kraftfulde røster om, at man bare vil skubbe landets største investering nogensinde igennem, med et lille flertal. Folk har svært ved at overskue hvor meget en milliard er, i denne pakke ønsker vi at bruge op mod 3,6 milliarder kroner – uden sikkerhed for effekten.

Hvis en 1 million var sekunder, ville det vare omtrent 11 dage. En milliard ville vare 31,5 år.

Blot for at kvantificere investeringssummen.

Lufthavns pakken vil i dens nuværende form, ramme Grønlands økonomi som en lavine af flere omgange.

Der er alvorlig risiko for at vi aldrig rejser os igen.

Vi er ikke imod fornyelse, men den skal ske på et sagligt og oplyst grundlag – og den skal ikke ske på bekostning af børn og unge, de svageste i vort samfund, og vores muligheder for at investere i dem.

Der går følelser i den, og man får fremstillet det som om, at lufthavne er eneste udviklingsmulighed.

Sludder. Vi forstår godt, at erhvervsliv og kommuner ønsker den her pakke – det skaber a-skatter, og giver arbejde til lokale. Men hvor meget arbejde får de lokale egentlig?

Mens børn og unge ikke kan få ordentlige folkeskoler, eller hjælp til når de har ondt i livet, mens vor boligmasse forfalder og mugner, skal vi bruge milliarder og atter milliarder uden et ordentligt beslutningsgrundlag? Nej tak.

Vi vil gerne være med til samarbejde, trinvis opbygning, med eksterne investeringer helst, så Landskassen ikke tager hele risikoen – også selv om det er via Kalaallit Airports – det er jo stadig os der tager risikoen.

Nuuk er den eneste der umiddelbart giver overskud – i det opstillede scenarie, men Ilulissat forlyder det i pressen, får en atlantlufthavn med med-investeringer fra USA og Forsvaret?

Vi har søgt svar i udvalg, men blev nedstemt af Koalitionen og det koalitionsbærende parti – med hensyn til afklaring, hvorfor vi ikke kan tage sige ja til nærværende forslag.

Vi har ikke sagt der er behov for flere analyser – vi mener der er brug for mere medinddragelse, og at få besvaret de spørgsmål der henstår. For de er der.

Det er en af de største enkeltinvesteringer i Grønlands historie.

Der ligger ikke nogen klar økonomisk konsekvens af lovforslaget. Der er ikke nogen klar beskrivelse af ejerforhold og ingen klar definition af vetoret og kompetence ved delt ejerforhold for drift og anlægsdelen for datterselskabet, der skal drive lufthavnene i Ilulissat og Nuuk, med hensyn til investeringer fra Danmark, og eventuelt USA.

Hvordan bliver amerikanernes investering? Og hvor stor bliver den?

Hvorfor sætter man sig fast på en 2200 meter bane, i Nuuk – som hurtigt forældes? Hvad skal der ske med Kangerlussuaq og Narsarsuaq? Man vil købe Air Greenland, men vi har ikke hørt et ord om, hvad de skal, eller til hvilken pris? Blot servicere service-kontrakt-områderne?

SULEOATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

Og hvad med de mange grusbaner, og op,- og nedgraderinger af lufthavne der ER vedtaget, der bliver en ekstra udgift?

Vi stemmer ikke kun om en lufthavns pakke, men om rigtig mange ekstra-udgifter, uden en klar plan for, hvordan vi skal realisere alle de ekstra udgifter der kommer med.

Derfor stemmer vi nej.

Vi tror ikke på der automatisk skabes vækst ved en lufthavns pakke.

Der skal meget mere til. Der er for mange ubesvarede spørgsmål i det fremlagte.

Trinvis udbygning er også bare afvist. Forhandlinger afvises pure. Vi kunne ellers nok nå en samlet konklusion, et nationalt kompromis.

Vi mener, at der ikke er opnået det forudsatte nødvendige sammenhængs-overblik hverken over den samlede nedbringelse af transportomkostninger eller forøgelse af beflyvningsregulariteten.

Samarbejdsparitiet mener, at det er et utilstrækkeligt beslutningsgrundlag.

Det skyldes, at den tilsigtede nationale besparelse eller forøgelse af regulariteten ikke kan beregnes, uden at man har en klar plan for, hvilke andre lufthavne der skal investeres i og skaffes finansiering til, samt nedgraderes.

Samarbejdsparitiet mener, at en sammenhængende transportstruktur også kræver tilpasning af servicekontrakterne, som uundgåeligt vil blive berørt af de nye lufthavns anlæg. Derfor vil vi gerne høre mere om dette.

Derudover, mener vi, at en gældssætning i denne størrelsesorden, bør være genstand for større åbenhed og bedre planlægning, end det har været tilfældet i forhold til nærværende lufthavns pakke.

Vi har heller ikke det fulde overblik over det forventede afkast heraf, da der udestår en del beslutninger inden en rentabilitet kan påvises nogen af stederne.

Altså er beslutningsgrundlaget for at haste denne, meget omkostningstunge beslutning igennem, ikke er fuldt ud belyst.

Der opereres ligeledes med 2 atlantlufthavne, hvilket der beskrives i de i de offentliggjorte scenarier.

Samarbejdsparitiet vurderer at dette for nærværende, ikke er rentabelt.

For at overskue det samlede lovkompleks, bør nærværende punkt ses i sammenhæng med Finansloven, tidligere beslutninger i tilstødende lovgivning, samt sundhedslovgivning, og andre lovgivninger der endnu ikke er vedtaget – men som er en forudsætning for, at træffe en fuldstændigt, sammenhængende beslutning. Sundhedsrisici og betjening af indfløjne medarbejdere, hvor de skal indkvarteres.

Mange, mange åbne spørgsmål.

Desuden lægger der fortroligt stemplede beregninger og rapporter, som alle beslutningstagerne i Inatsisartut ikke har adgang til. Derudover ønsker vi at anføre, at vi finder det kritisabelt, at investeringerne i Kalaallit Airports A/S hidkommer fra diverse konti på Finansloven, samt udbyttebetalinger fra Selvstyre-ejede selskaber, som i alt væsentligt kunne være brugt til servicering af befolkningen.

Vi ønsker samtidig en fuld belysning af eksterne finansieringer, genforhandling af Forsvarsaftalen med Danmark i 2020, samt amerikanernes eller andre landes investeringer i lufthavne i Grønland, mindst overfor Inatsisartut – gerne med fuld inddragelse,- eller oplysning og debat med befolkningen.

**SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Herunder kommunernes forventede ekstra lånoptag, i forbindelse med denne pakke.

Ligeledes ønsker vi en fuld belysning af konsekvenserne for billet-priser, lufthavns-skatter, konsekvenserne af opkøb af Air Greenland, så et samlet finansieringsgrundlag kan overskues.

Man ønsker at konkurrence-udsætte Atlant-ruten, hvilket vi har fuld forståelse for.

Samtidig ønsker man at opkøbe Air Greenland, der vel så skal konkurrere på udenrigsruterne.

Men stadig også forventes at opretholde og subsidiere indenrigsruterne – hvorfor deres grundlag for hidtidig krydssubsidiering bortfalder.

Samarbejdspartiet kan derfor ikke se nogen anden udvej for servicekontrakternes vedkommende, end prisforøgelse. Vi ønsker en fuld afdækning af planerne herfor, eller den forøgede udgift der naturligt må følge heraf.

Vi mener at nærværende forslag bør være genstand for en ekstra-ordinær ekstra samling, hvor alle relevante udvalg, samt alle Inatsisartut-medlemmer indkaldes, og behandler alle de spørgsmål og svar, der er indkommet i forbindelse med nærværende forslag, samt til belysning af de hidtil ubelyste spørgsmål der henstår.

På det møde kunne der tages beslutning om nærværende lufthavns pakke med fuld inddragelse af hele Inatsisartut, uden samtidigt at skulle koncentrere sig om mange andre punkter på en samling, hvoraf ikke så få af dem er punkter af anseelig størrelse, som f.eks. Forslag til Finanslov for det kommende år.

På den baggrund skal Samarbejdspartiet indstille overfor Naalakkersuisut, inden punktets 3. behandling, at fremsætte ændringsforslag om følgende forhold:

At punkter vedrørende EM2018/21-punktet i Finansloven udelades af Forslag til Finanslov for 2019, og indarbejdes i et samlet lovkompleks.

Herunder de eventuelt nødvendige ændringer i andre lovgivninger; f.eks. i Sundhedsregi, og at disse samles i én samlet pakke, og præsenteres for Inatsisartut på en ekstra-ordinær samling.

Ligeledes ønsker vi at alle relevante udvalg medtages, og at alle Inatsisartut-medlemmer inddrages i arbejdet, uanset i hvilke udvalg de sidder.

Ligeledes at udvalget gives adgang til de ønskede samråd, samt oplysninger, og får en gennemgang af påtænkte andre lovændringer som direkte,- eller indirekte følge af lufthavns pakkens eventuelle vedtagelse.

Vi kan ikke sige ja, når vi ikke kender alle aspekter. Det ville være at spille hasard med befolkningens penge.

Med disse ord henviser vi forslaget til videre behandling i hele Inatsisartut.